

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 11 (08-12.02.2021)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail:

m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do **15 lutego 2021 r.**

w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 1” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat I: Młodzi ludzie wobec cierpienia i śmierci.

Na początek...

Co wiesz o przeszczepach organów? Kto może być dawcą?

1. Przepisz do zeszytu ważną wiadomość o motywie (szare pole, strona 78, podręcznik), **świecie przedstawionym, następnie przeczytaj fragment powieści „Drugie bicie serca”** (strony 78-81, podręcznik).

świat przedstawiony - to ogół zjawisk ukazanych w dziele literackim.

Elementami świata przedstawionego są:

- czas akcji
- miejsce akcji
- bohaterowie
- wydarzenia

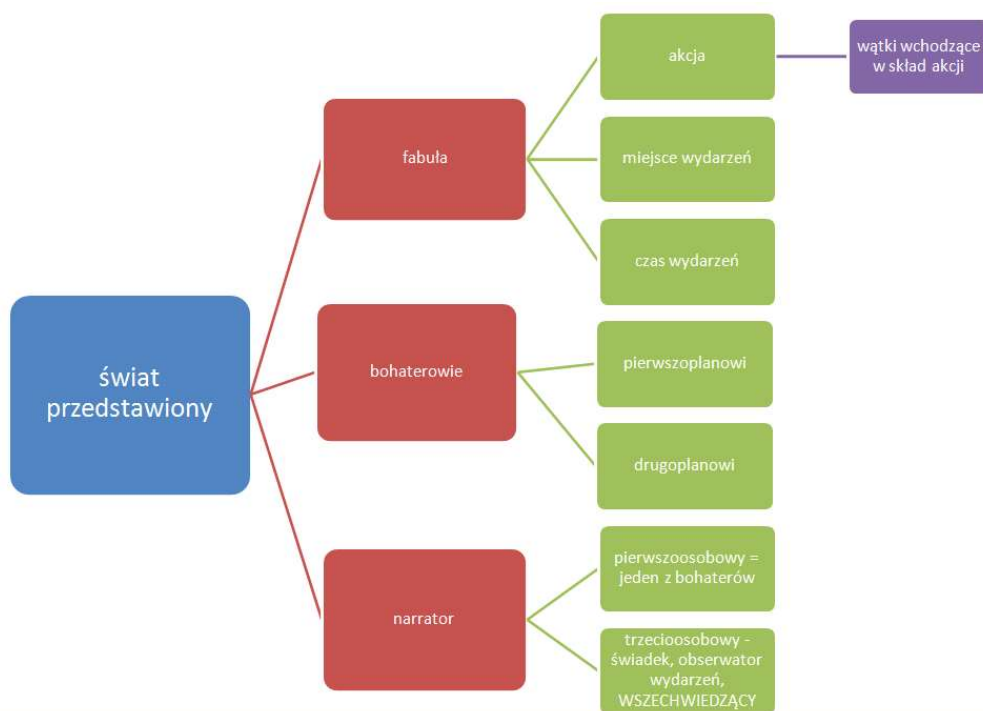
2. Wykonaj pisemnie w zeszycie ćwiczenia nr 1-8 (strona 81, podręcznik).

Dla chętnych!

a/ odszukaj w tekście co najmniej pięć wyrazów lub wyrażeń określających uczucia bohaterów

b/ poszukaj informacji o pierwszym w Polsce przeszczepie serca

c/ Dlaczego niektórzy ludzie decydują się zostać dawcą narządów, a inni nie wyrażają na to zgody? Jakie jest Twoje stanowisko w tej sprawie?

Temat II: Hiob – człowiek cierpiący.

Na początek...

Skąd – według Ciebie – biorą się na świecie nieszczęścia i zło?

1. Przeczytaj fragmenty „Księgi Hioba” (strony 84-86, podręcznik) i wykonaj pisemnie polecenia pod tekstem nr 1-8 (strona 86, podręcznik).
2. Przepisz do zeszytu informację o utworze (strona 84, podręcznik, szare pole).
3. Wyjaśnij, co oznaczają wyrażenia: *hiobowa wieść*, *hiobowy przyjaciel*. Skorzystaj ze słownika frazeologicznego lub innych źródeł informacji.
4. Czy znasz współcześnie jakąś osobę, którą dotyka niezawinione cierpienie? Jakie nieszczęścia ją spotkały i w jaki sposób radziła sobie z nimi?

Dziękuję

Monika Tomporek

Temat 1

Tak naprawdę nie jestem Iron Manem

Młodzi ludzie wobec cierpienia i śmierci

NA POCZĄTEK

Co wiesz o przeszczepach organów? Kto może być dawcą?

WAŻNA WIADOMOŚĆ

Motyw to podstawowy element świata przedstawionego w utworze. Może być nim np. sytuacja, zdarzenie, myśl lub doświadczenie. Kiedy czytamy książki, oglądamy filmy lub spektakle, możemy zauważyć, że często występują w nich te same motywy, np. bohaterowie odbywający pełną przygodną podróż. Takie motywy powtarzające się w różnych dziełach określamy jako **obiegowe** lub **wędrowne**. Teksty zamieszczone w poprzednich rozdziałach zawierały różne motywy, m.in.: podróży, przemijania, konfliktu wartości.

Tamsyn Murray [czyt.: tamzin mari]

Drugie bicie serca (fragmenty)

Nazywam się Jonny Webb [czyt.: džoni łeb] i jestem „robotem”. Zeszłego lata na trzy i pół minuty stanęło mi serce.

Kiedy udało im się je pobudzić do akcji, mięsień był uszkodzony i działa niewłaściwie. Teraz jestem więc podłączony do pewnej maszyny, która utrzymuje mnie przy życiu. Nazywa się *Berlin Heart* [czyt.: hart] – berlińskie serce – i widać, jak moja krew jest pompowana przez rurki do dwóch kulistych pojemników, a potem z powrotem do mojego ciała, co jest obrzydliwe, a też fascynujące. Czasami, kiedy nie mogę zasnąć, wyobrażam sobie, że jestem Iron Manem [czyt.: ajron manem], a berlińskie serce to mój reaktor jądrowy¹. Wiem, żalosne, co nie? Mam prawie piętnaście lat i jestem najstarszym podłączonym do tego urządzenia pacjentem w szpitalu – reszta to dzieci albo nawet niemowlaki. Kiedy mam dobry dzień, rysuję ich jako twardzieli z „X-Menów”. Kiedy mam zły dzień, przypominają mi, że umieram.

¹ Reaktor jądrowy – źródło zasilania zbroi Iron Mana.

Czekanie na śmierć to nic milego. Jakiś cwaniak mógłby w tym miejscu zauważyć, że wszyscy umierają, ale wiercie mi, mnie to czeka wcześniej niż innych. Spędziłem prawie całe życie w szpitalu i każdego dnia zbliżam się do spotkania z kostuchą.

Potrzebne mi nowe serce. Tylko że serca nie kupuje się w sklepach albo w Internecie. Trzeba czekać, aż umrze ktoś z odpowiednim narządem. Potem trzeba mieć nadzieję, że ta osoba znajduje się w rejestrze dawców organów. Jeżeli nie, to od rodziny zmarłego zależy, czy zdecydują się oddać narządy, które mogłyby jeszcze funkcjonować. Nie wszyscy się zgadzają, więc jest gigantyczna kolejka oczekujących. I dlatego wydaje mi się, że niedługo umrę, choć nigdy tego nie mówię przy moich rodzicach. W głębi duszy wszyscy wiemy, że jestem raczej bez szans – mam wyjątkowo rzadką grupę krwi, co jeszcze bardziej zmniejsza szansę na znalezienie dawcy. Ale udajemy, że wcale tak nie jest. [...]

I tak to właśnie wygląda: zabijam czas i czekam, aż odpowiednia osoba umrze w odpowiedni sposób. Czasami chciałbym, żeby chirurdzy usunęli moje prawdziwe serce i zostawili mnie na zawsze z tym sztucznym. Wówczas nie musiałbym życzyć śmierci zupełnie nieznanym ludziom. Byłbym wtedy bez serca dosłownie, a nie tylko w przenośni.

Tak naprawdę nie jestem Iron Manem. Jestem tylko chłopcem bez przyszłości.

[...] – Ale by się uśmieł, widząc mnie w takim stanie – ciągnie Niamh [czyt.: nijaf], obejmując się ramionami. – Leo uwielbiał się śmiać.

[...] Kręci głową.

– Nawet teraz on jest wszędzie, gdzie się obejrzę.

– Na pewno za nim tęsknisz.

Niamh patrzy sobie na palce.

– Tak mogłoby się wydawać, prawda? Ale szczerze mówiąc, ja go nienawidzę. To przez niego wspinaliśmy się na te durne skały. Nigdy bym nie zaryzykowała, gdyby nie jego wyzwanie. [...] Ale nie mogę nikomu powiedzieć, jak naprawdę się czuję, a na pewno nie tej beznadziejnej psycholożce, do której muszę chodzić. Nie mogę powiedzieć złego słowa o tragicznym świętym Leo, zbawcy chorych.

Jej słowa trafiają mnie z impetem² ciężarówki.

– Zbawcy chorych? – powtarzam powoli, zastanawiając się, czy ma na myśli to, co mi się wydaje.

Niamh śmieje się krótko.

WARTO WIEDZIEĆ

Prawo pozwala na pobranie narządów od zmarłej osoby, jeśli dawca nie sprzeciwił się zabiegowi życia. Jednak rodziny często nie wyrażają na to zgody. Dlatego osoby, które zgadzają się na pośmiertne dawstwo narządów, powinny wyraźnie poinformować o tym bliskich oraz podpisać odpowiednie oświadczenie. Człowiek może również przekazać swoje ciało po śmierci publicznej uczelni medycznej do celów naukowych i badawczych. Jeśli chce wyrazić na to zgodę, musi złożyć pisemne oświadczenie i dostarczyć je odpowiedniej instytucji badawczej. Każda zdrowa osoba w wieku 18–50 lat może taką zostać dawcą szpiku – po przystąpieniu do rejestru dawców.

² Impet – siła rozpędu.

– Właśnie, nie wiedziałeś? Chciał oddać po śmierci organy. Mój brat wieczny gwiazdor. [...]

Biorę głęboki wdech, czuję krew pulsującą mi w żyłach, po czym roztrzęsiony wypuszczam powietrze. Muszę nosić w sobie serce Leo. Nie ma mowy, żeby należało do kogoś innego, prawdopodobieństwo tego jest zbyt małe. Ale choć mam wielką ochotę się do wszystkiego przyznać, to nie jest odpowiednia pora, żeby zaskakiwać tym Niamh. Potrzeba jej teraz przyjaciela, nie kogoś z własnymi problemami. Na jej nieszczęście trafiłem się tylko ja. [...]

Nie mogę znieść wzroku Niamh. Oddałbym wszystko, żeby cofnąć ostatnie dwie minuty, zatrzymać jej palce, zanim trafiły na moją bliznę. Teraz muszę jej o wszystkim opowiedzieć i ciężko mi się oddycha na myśl o jej reakcji. Wydaje mi się, jakbym szykował się do próby gaszenia piekła benzyną. Boże, nie wiem nawet, od czego zacząć.

– Słucham – mówi.

Oddychając powoli, patrzę jej w oczy.

– Zanim zacznę, chcę żebyś wiedziała, że wszystkie moje uczucia wobec ciebie są prawdziwe. Jesteś wspaniała, Niamh, jesteś najlepszym, co mi się kiedykolwiek przytrafiło. [...]

I opowiadam jej wszystko: jak przez większość życia chorowałem, jak spędziłem dużą część dzieciństwa w szpitalu i jak byłem bliski śmierci, kiedy pojawił się dawca – i widzę dokładnie tę chwilę, kiedy dociera do niej, o co chodzi. Blednie, a w oczach ma przerażenie, kiedy ja dalej bezładnie opowiadam, usiłując się wytłumaczyć. Łzy cieką jej po twarzy i wydaje z siebie zduszony jęk, po czym się na mnie rzuca. Nie bronię się, nie zasłaniam przed gradem ciosów, bo zasłużyłem na to i jeszcze dużo, dużo więcej. Okłamywałem ją od samego początku, kiedy była szczególnie bezbronna, i dokładałem do tego kolejne kłamstwa. W końcu nie pamiętam nawet, czy cokolwiek z tego, co jej powiedziałem, było prawdą.

Dopiero kiedy pięść trafia mnie w kącik oka i jęczę z bólu, Niamh się opamiętuje i siada na łóżku zapłakana i zdyszana, z głową ukrytą w dłoniach. Nic nie mówi, ale słowa nie są potrzebne.

Przyglądam się bezradnie, jak płacze, przytłoczony własnym żalem i smutkiem. Nie mogę uwierzyć, jak koszmarnie zawałiłem sprawę. Niamh podnosi zapłakaną twarz i patrzy na mnie.

– To nie mną się interesowałeś, prawda? Od początku chodziło ci o Leo, nie o mnie.

Ból w jej wzroku jest tak ostry, że aż mnie rani.

– Nie. Tak było na początku, ale możesz mi wierzyć, bardzo szybko zaczęło mi na tobie zależeć. – Chcę wziąć ją za rękę, ale nie mam odwagi. I zdaję

sobie sprawę z czegoś jeszcze, co trafia mnie z impetem pociągu towarowego. – Niamh, bardzo cię lubię. Może nawet... cię kocham. [...]

– Wynoś się – warczy, a ja wzdrygam się pod jej zjadliwym i nienawistnym spojrzeniem. – Wynoś się z mojego domu i nigdy więcej nie próbuj się ze mną skontaktować.

Na wszystko zasłużyłem. Mimo to, kiedy przytakuję, mam ściśnięte gardło.

– Tak czy inaczej, przepraszam – chrypię, wstaję i sięgam po torbę. – Nie chciałem, żeby to się tak skończyło. [...]

I po raz pierwszy od przeszczepu żałuję, że serca Leo nie dostał ktoś inny.

WARTO OBEJRZEĆ

• *Bogowie*, reż. Łukasz Palkowski

Przełożył Patryk Gołębiowski

PO PRZECYTANIU

☰ Czytanie ze zrozumieniem

1. Na co czekał Jonny, kiedy leżał w szpitalu?
2. W jaki sposób chłopak był utrzymywany przy życiu?
3. Co myślała Niamh o swoim bracie? Jakie żywiła do niego uczucia?
4. Co czuł Jonny wobec dziewczyny?

🕒 Ukryte w tekście

5. Dlaczego Jonny przywołuje w swojej opowieści superbohaterów z komiksów? Wyjaśnij, jak rozumiesz słowa: *Tak naprawdę nie jestem Iron Manem. Jestem tylko chłopcem bez przyszłości.*
6. Dlaczego wyznanie prawdy było dla bohatera tak trudne?
7. Dlaczego Niamh zareagowała tak gwałtownie na opowieść Jonny'ego?
8. Jakie motywy można odnaleźć w zamieszczonych fragmentach powieści?

🍃 Język i styl

9. Odszukaj w tekście co najmniej pięć wyrazów lub wyrażeń określających uczucia bohaterów.
10. Który z gatunków przypomina poznany fragment powieści: reportaż, dziennik, wywiad czy pamiętnik? Uzasadnij swoją odpowiedź.

🔍 Poszukaj

11. Poszukaj informacji o pierwszym w Polsce przeszczepie serca.

🗨️ Twoim zdaniem

12. Dlaczego niektórzy ludzie decydują się zostać dawcą narządów, a inni nie wyrażają na to zgody? Jakie jest Twoje stanowisko w tej sprawie?

Temat 2

2 Bolesne pytania

Hiob – człowiek cierpiący

NA POCZĄTEK

Skąd – według Ciebie – biorą się na świecie nieszczęścia i zło?

O UTWORZE

Księga Hioba powstała ok. V w. p.n.e. Uznaje się ją za jedną z najważniejszych ksiąg Starego Testamentu. Jej głównym tematem jest cierpienie człowieka i próba odpowiedzi na pytanie: dlaczego Bóg pozwala, by istniało zło? Bohaterem księgi jest religijny i wystrzegający się grzechu Hiob. Zostaje on poddany próbie – Szatan zsyła na niego kolejne nieszczęścia. Hiob stara się zrozumieć, dlaczego spotkało go tyle bólu, i lamentuje nad swoim losem. Mimo to pozostaje wierny Bogu i nie przestaje wątpić w jego dobroć. Więcej o starożytności i Biblii → s. 170–173

LEKTURA
OBOWIĄZKOWA
STAROŻYTNOŚĆ

Księga Hioba (fragmenty)

Pierwsza rozmowa szatana z Bogiem

Bóg zgadza się
podać Hioba
próbie

1 [...] ⁸Mówi Pan do szatana: «A zwróciłeś uwagę na sługę mego, Hioba? Bo nie ma na całej ziemi drugiego, kto by tak był prawy, sprawiedliwy, bogobojny i unikający grzechu jak on». ⁹Szatan na to do Pana: «Czyż za darmo Hiob czci Boga? ¹⁰Czyż Ty nie ogrodziłeś¹ zewsząd jego samego, jego domu i całej majątności²? Pracy jego rąk pobłogosławiłeś, jego dobytek na ziemi się mnoży. ¹¹Wyciągnij, proszę, rękę i dotknij jego majątku! Na pewno Ci w twarz będzie złorzeczył». ¹²Rzekł Pan do szatana: «Oto cały majątek jego w twej mocy. Tylko na niego samego nie wyciągaj ręki». I odszedł szatan sprzed oblicza Pańskiego.

Jakie
nieszczęścia
spotykają
Hioba?

Hiob traci bogactwa

¹³Pewnego dnia, gdy synowie i córki jedli i pili w domu najstarszego brata, ¹⁴przyszędł posłaniec do Hioba i rzekł: «Woły orały, a oślice pasły się tuż obok. ¹⁵Wtem napadli Sabejczycy³, porwali je, a sługi mieczem pozabijali, ¹⁶ja sam uszedłem, by ci o tym donieść». Gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i rzekł: «Ogień Boży

¹ **Ogrodzić** – tu: otoczyć ochronną opieką.

² **Majątność** – dawniej: to, co posiada dana osoba.

³ **Sabejczycy** – jeden z ludów zamieszkujących w starożytności południowo-zachodnią część Półwyspu Arabskiego.

spadł z nieba, zapłonął wśród owiec oraz sług i pochłonął ich. Ja sam uszedłem, by ci o tym donieść». ¹⁷Gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i rzekł: «Chaldejczycy⁴ zstąpili z trzema oddziałami, napadli na wielbłądy, a sługi ostrzem miecza zabili. Ja sam uszedłem, by ci o tym donieść». ¹⁸Gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i rzekł: «Twoi synowie i córki jedli i pili wino w domu najstarszego brata. ¹⁹Wtem powiał szalony wicher z pustyni, poruszył czterema węglami⁵ domu, zawałił go na dzieci, tak iż poumierali. Ja sam uszedłem, by ci o tym donieść».

²⁰Hiob wstał, rozdarł swe szaty, ogolił głowę, upadł na ziemię, oddał pokłon ²¹i rzekł:

«Nagi wyszedłem z łona matki
i nagi tam wrócę.

Dał Pan i zabrał Pan.

Niech będzie imię Pańskie błogosławione!»

²²W tym wszystkim Hiob nie zgrzeszył i nie przypisał Bogu nieprawości. [...]

Jakie
nieszczęścia
spotykają
Hioba?

Odpowiedź Hioba: Bóg panem absolutnym

Nie dręcz mnie Boże!

10 ¹Życie obrzydło mojej duszy,
przedstawię Jemu swą sprawę,
odezwę się w bólu mej duszy!

²Nie potępij mnie, powiem do Boga.

Dlaczego dokuczasz mi, powiedz!

³Przyjemnie ci mnie uciskać,
odrzucać dzieło swoich rąk
i sprzyjać radzie występnych? [...]

Oskarżenia
kierowane
do Boga

Odpowiedź Hioba: Mądrość i potęga Boga

Szybko przemija życie

14 ¹Człowiek zrodzony z niewiasty
ma krótkie i bolesne życie,

²wyrasta i więdnie jak kwiat,

przemija jak cień chwilowy;

³a z gniewem na niego spoglądasz
i stawiasz przed swoim sądem.

[...]

⁵Człowieka dni ilość zliczona,
i liczba miesięcy u Ciebie,
kres wyznaczyłeś im nieprzekraczalny.
⁶Zaniechaj⁶ go, wzrok Twój oderwij,
niech cieszy się dniem najemnika!

⁴Chaldejczycy – starożytny lud żyjący na terenie dzisiejszego Iraku.

⁵Węgiel – narożnik, zewnętrzny róg budynku.

⁶Zaniechać – tu: zostawić w spokoju, przestać zsyłać nieszczęścia.

Ludzkie życie
według Hioba

Człowiek wobec tajemnicy cierpienia i śmierci

Ludzkie życie
według Hioba

Śmierć kresem nadziei

⁷Drzewo ma jeszcze nadzieję,
bo ścięte, na nowo wyrasta,
świeży pęd nie obumrze.

⁸Choć bowiem korzeń zestarzeje się w ziemi,
a pień jego w piasku zbutwieje⁷,

⁹gdy wodę poczuje, odrasta,
rozwija się jak młoda roślina.

¹⁰A moczarny umarły przepada.
Gdzież będzie człowiek, gdy zginie?

¹¹Wody z morza znikną
i rzeki wprzód⁸ wyschną doszczętnie –

¹²a człowiek umarły nie wstanie,
zbudzi się, gdy nieba nie stanie⁹,
nie zdoła się ze snu ocucić.

▲ William Blake [czyt.: wiliam wyszydzany przez przyjaciół]

⁷ Zbutwieć – ulec rozkładowi

⁸ Wprzód – dawniej: najpierw w pierwszej kolejności.

⁹ Nieba nie stanie – nie będzie

PO PRZECZYTANIU

☰ Czytanie ze zrozumieniem

1. Jaki był Hiob, zanim spotkało go nieszczęście?
2. Kto przekonał Boga, aby poddać Hioba próbie?
3. Jakie nieszczęścia dotknęły bohatera?
4. Czym – według Hioba – różni się śmierć człowieka od śmierci drzewa?

👁 Ukryte w tekście

5. Dlaczego Bóg wystawia na próbę właśnie Hioba?
6. W jaki sposób bohater początkowo reaguje na cierpienie? Jak zmienia się jego postawa w kolejnych fragmentach tekstu?
7. O co Hiob oskarża Boga? Odpowiedz na podstawie fragmentu rozdziału 10.
8. Czym charakteryzuje się ludzkie życie według cierpiącego bohatera?

🍃 Język i styl

9. Wyjaśnij, co oznaczają wyrażenia: *hiobowa wieść*, *hiobowy przyjaciel*. Skorzystaj ze słownika frazeologicznego. Ułóż w zeszycie po jednym zdaniu z każdym z tych wyrażeń.

🔍 Poszukaj

10. Opowiedz o współczesnym utworze, w którym bohatera dotyka niezawinione cierpienie. Jakie nieszczęścia go spotkały i w jaki sposób sobie z nimi radził?

👄 Twoim zdaniem

11. Do przyjęcia jakiej postawy wobec życia namawia Księga Hioba?